

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

РЕЧНИК
НА
БЪЛГАРСКИЯ
ЕЗИК

ТОМ 9
М

СОФИЯ • 1998
АКАДЕМИЧНО ИЗДАТЕЛСТВО „ПРОФ. МАРИН ДРИНОВ“
ЕТ „ЕМАС“

Главна редакция

ВЕСА КЮВЛИЕВА-МИШАЙКОВА, МАРИЯ ЧОРОЛЕЕВА

Редакционна колегия

КЕТИ АНКОВА-НИЧЕВА, ЛИЛИЯ КРУМОВА-ЦВЕТКОВА,
ВЕСА КЮВЛИЕВА-МИШАЙКОВА, ЕМИЛИЯ ПЕРНИШКА,
МАРИЯ ЧОРОЛЕЕВА

Авторски колектив

ГЕОРГИ АРМЯНОВ, ТОДОР БАЛКАНСКИ, ЮЛИЯ БАЛТОВА,
МАЯ БОЖИЛОВА, ЗДРАВКА ГУНОВА, ДАНИЕЛА ДЕЧЕВА,
ГИНКА ДЮЛГЕРОВА, ВАЛЕНТИН ЗАНЕВ,
СТЕФАНА КАЛДИЕВА-ЗАХАРИЕВА, ИВАН КАСАБОВ,
ЛИЛИЯ КРУМОВА-ЦВЕТКОВА, ВЕСА КЮВЛИЕВА-МИШАЙКОВА,
САБИНА ПАВЛОВА, ЕМИЛИЯ ПЕРНИШКА, ДИМИТЪР ПОПОВ

© БАН, Институт за български език
1998

ISBN 954-430-593-9 (т. 9) (АИ „Проф. Марин Дринов“)
ISBN 954-8793-34-2 (т. 9) (ЕТ „ЕМАС“)

Деветият том на Речника на българския език, изработен от колектива на Секцията за българска лексикология и лексикография в Института за български език при Българската академия на науките, съдържа 6 881 речникови статии на думите от буква **М** (*м'* - *мъчене*).

Автори на статиите в т. IX са : н. с. д-р Г. Армянов (*м'* - *малъга*), ст. н. с. д-р Ю. Балтова (*маладѐц* - *маргаритка*), ст. н. с. д-р Л. Крумова-Цветкова (*маргаритов* - *матима*), н. с. д-р М. Божилова (*матина* - *международно*), н. с. З. Гунова (*международен* - *менструйрам*), ст. н. с. I ст. д.ф.н. Ем. Пернишка (*менсуха* - *месечинка*), н. с. В. Занев (*месечко* - *миканитов*), ст. н. с. д-р Ив. Касабов (*микенски* - *минус*), н. с. С. Павлова (*минускул* - *мисирине*; *мъза* - *мустанг*), н. с. Г. Дюлгерова (*мисирка* - *многословен*), н. с. Д. Дечева (*многословие* - *моноподия*), ст. н. с. I ст. д.ф.н. В. Кювлиева-Мишайкова (*мднорелса* - *мравчи*), ст. н. с. д.ф.н. Т. Балкански (*мравчица* - *мъжки*), н. с. Д. Попов (*мустарда* - *мърданица*), ст. н. с. д-р Ст. Калдиева (*мърдогъзица* - *мъчене*).

Компютърната обработка на тома е извършена от проучвателите: Св. Видинска, Ем. Георгиева, Д. Димитрова, Ел. Зашева, Ел. Кацкова-Михова, н.с. д-р С. Кольковска, Л. Лилова-Вълкова, В. Стойкова. Текстобработващата програма е изготвена от н. с. К. Симов от Централната лаборатория по паралелна обработка на информацията при БАН.

Статиите в тома са окончателно оформени за печат в два етапа на редактиране. Редакцията е извършена от членовете на редакционната колегия, както следва:

К. Анкова-Ничева: *м'* - *маждрак*, *международен* - *менингеален*, *многословие* - *моноподия*, *мравчица* - *мравкар*;

Л. Крумова-Цветкова: *мравчица* - *мърданица*;

В. Кювлиева-Мишайкова: *маждраков* - *малъга*, *маладѐц* - *маргаритка*, *мисирка* - *многословен*, *мърдогъзица* - *мъчене*;

Ем. Пернишка: *механик* - *миканитов*, *мднорелса* - *мравчи*;

М. Чоролеева: *маргаритов* - *международно*, *менингит-механизъм*, *микенски* - *мисирине*.

Главната редакция на том IX на Речника на българския език е извършена от главните редактори ст. н. с. I ст. д.ф.н. В. Кювлиева-Мишайкова (*м'* - *миканитов*) и ст. н. д-р М. Чоролеева (*микенски* - *мъчене*).

Секретар на тома е н. с. Сабина Павлова.

От този том се въвежда диференцирано представяне на сложните термини, фразеологизмите и съчетанията с граматическа функция след знак ◇, както следва:

Първата група (непосредствено след знака ◇) е съставена от сложни

названия и термини, напр.: **месец**¹... ◇ **Лунен (синаодичен) месец**.

Втората група (на нов ред, след знак >) включва същинските фразеологизми, напр.: **месец**¹ ... ◇ ... > **Меден месец**.

Третата група (също на нов ред, след знак —) съдържа съчетания, които в езика имат граматическо значение и функция (сложни съюзи, предлози и др.), напр.: **май частица**... ◇ ... — **Май че сложна частица**.

По този начин се преодолява формалното представяне по азбучен ред на тези различни по значение и функция устойчиви словесни комплекси.

Не се отбелязват словоформите на редки диалектни или остарели думи, ако те не са регистрирани в речник или в друг текст.

Авторският колектив и редакционната колегия на Речника изказват благодарност на ст. н. с. **И ст. К р и с т а л и н а Ч о л а к о в а**, главен редактор на Речника на българския език от том I до том VIII.

Благодарим на специалистите от Българската академия на науките и от други научни и специални звена за консултациите за изясняване на значенията на някои термини, включени в тома.

Благодарим на нашите колеги от Секцията за съвременен български език, от Секцията за българска диалектология, от Секцията за общо и балканско езикознание и от Секцията за история на българския език за тяхното съдействие при решаването на отделни спорни или неизяснени въпроси на българския правопис, морфология, синтаксис, на въпроси, свързани с диалектната лексика, с етимологията на думи от чужд произход и др.

Изказваме своята най-голяма благодарност на рецензентите акад. **И в а н Д у р и д а н о в** и ст. н. с. д-р **К а л и н а И в а н о в а** за внимателния преглед на том IX и ценните им препоръки.

Дълбоко сме признателни на Фондация *"Отворено общество"* за предоставената ни за безвъзмездно ползване компютърна техника, чрез която се постигна модернизиране и ускоряване на работата по Речника.

София, май 1995

От ГЛАВНАТА РЕДАКЦИЯ